

Lelles nav tikai rotaļlietas, lelles esam mēs paši

Lidija Kirillova

Kad paveram atmiņu aizkarus un ielūkojamies savā bērnībā, tur noteikti atrodama kāda lelle, varbūt plīša rotaļu lācītis. Tas nekas, ka lelei deguns nobružāts un lācītīm acu vietā vecmāmiņas piešūtās pogas – bērnu dienu draudzībai tas netraucēja. Tāpēc pieaugušā un pat sirmā vecumā pret lellēm mums ir īpaša attieksme, pilna sirsnības un mīluma. Un bērnības atmiņu...

No 16. līdz 18. augustam Preiļu pilsētas svētkos notikušais autorleļļu festivāls kārtējo reizi apliecināja, ka lelles nav vienkārši rotaļlietas, bet gan mēs paši, vismaz daļiņa no mums – katra ar savu pārliecību, noskaņojumu, temperamentu un raksturu. Festivāla un izstādes organizatore un kuratore, Preiļu «Leļļu karaļvalsts» saimniece **Jeļena Mihailova** atceras, ka 2015. gadā, kad Preiļu novada domes vadībai radās ideja svētku laikā sarīkot arī autorleļļu festivālu, ilgi pretojusies pašvaldības plānam. Iepriekš kā autore piedalījies festivālos, kas rīkoti lielās daudzmiljonu pilsētās, bet Preiļi ir tik maziņi un tik tālu no Rīgas. Bažījiesies, vai mākslinieki maz ieradīsies, vai festivāls radīs apmeklētāju interesi. Toreiz viss izdevās, tāpat kā nākamajā un aiznākamajā gadā. Šoreiz Preiļos noritēja jau piektais festivāls, pulcējot 57 mākslinieku darbus (uz festivālu bija ieradusies 44 autori) ne tikai no 14 dažādām pasaules valstīm, bet arī dažādiem kontinentiem.

Preiļi pasaku zemē – tāda bija gan pilsētas svētku ideja, gan autorleļļu festivāla tēma, tāpēc daudzie izstādītie darbi apmeklētājiem šķita labi pazīstami. No bērnības zināmās pasakas un to varoņi bija ieradusies pilsētā. Varbūt mazliet citādākā tēlā, nekā tika redzēts ilustrētajās pasaku grāmatās vai bērnības multfilmās, bet atpazīstami, mīļi un draudzīgi.

Jeļenas Mihailovas personīgais stāsts par dzīvi leļļu pasaulē sākās 2007. gadā un pavisam nejausi. Zinot viņas patiku knibināties ap sīkām lietiņām un kaut ko radīt un labot, paziņas viņai atnesa lelli un lūdza to salabot. Viss izdevies. Pēc tam izveidojusi lellei draugu. «Līdz ar to es «saslimu», pie tam tik smagi, ka «slimoju» joprojām,» saka Jeļena, kura izstāžu apmeklētāju un autoru vidē zināma kā Vladlena. Tagad viņas lelles atrodas Maskavas un Baku galerijās, Anglijas, Īrijas, Francijas, Vācijas, Krievijas, Baltkrievijas un ASV kolekcionāru privātkolekcijās. Pa leļļu karjeras kāpnēm visaugstāk, šķiet, kāpusi kāda Vladlenas radītā lelle, kura jau gadus desmit mīt pie Spānijas karaļa Huana Karlosa kā toreizējā Latvijas Valsts prezidenta Valda Zatlera dāvana. Ciemos pie Vladlenas viņas «Leļļu karaļvalstī» bijušas ievērojamās personas – politiķi, diplomāti, mūziķi, ministri un simti un tūkstoši tūristu, kas mākslinieces radīto pasaku zemi novērtējuši kā atgriešanos bērnībā.

Vladlena ir autorleļļu starptautiskās apvienības IADA locekle, Amerikāņu Profesionālo Leļļu meistaru gildes PDMA locekle, Krievijas mākslinieku radošās savienības biedre, neskaitāmu balvu ieguvēja daudzās no daudzās starptautiskās izstādēs Rīgā, Prāgā, Maskavā, Tallinā, Sanktpēterburgā, Baku, Minskā, Viļņā, Amsterdamā, Minsterē un citur, svaiģākā no kurām ir 1. vieta konkursā Amerikas Savienotajās Valstīs.

«Manas bērnības un skolas gadu sapnis bija zīmēt multfilmās un ilustrēt pasaku grāmatas, vārdu sakot, dzīvot pasaku valstībā,» saka māksliniece. «Apbrīnojami, bet tas ir noticis – man apkārt ir viena vienīga pasaka. Mazpilsēta Preiļi piecu gadu laikā ir kļuvusi par vietu Latvijā, kuru zina un vēlas ieraudzīt ļoti slaveni leļļu mākslinieki, par iepazīšanos ar kuriem savulaik varēju tikai sapņot. Man personīgi tas ir liels gods, un, ceru, festivāls godam nes Preiļu novada vārdu plašajā pasaulē. Šis ir mūsu jubilejas festivāls, tāpēc varam lepoties ar kuplo daļiņnieku skaitu un ļoti slaveniem autoriem. Visi ir ļoti centušies un atveduši daudz lielisku darbu, bijuši devīgi, jo katrs atvēlējis kādu no saviem darinājumiem labdarībai. Jau tradicionāli visi festivāla laikā savāktie līdzekļi tiek ziedoti Preiļu pils atjaunošanas darbu turpināšanai.» Vladlena uzsver, ka mākslinieki augstu novērtē līdzekļu ieguldīšanas mērķi – Preiļu pils atjaunošanu vēsturiskajā izskatā.

Trīs siltas un saulainas pagājušās nedēļas dienas, 16., 17. un 18. augustā, no pulksten 11.00 līdz 18.00

Preiļu kultūras nama zālē dunēja kā bišu stropā – daudzie interesenti aplūkoja izstādītās autorlelles, meklējot un atrodot tādu, kurai piešķirt skatītāju simpātiju balvu, un kāpa uz skatuves, kur autori bija izstādījuši tos savus darbus, kas paredzēti profesionālas festivāla žūrijas vērtējumam. Savukārt Preiļu mūzikas un mākslas skolā katru dienu vairākas stundas tika atvēlētas bērnu radošajām darbnīcām, kur nodarbības vadīja leļļu mākslinieki no dažādām pasaules valstīm. No sarūpētajām sagatavēm, liekot lietā fantāziju un krāsu izjūtu, tika darinātas jaukas mantiņas. Māksliniece un vienas no meistarklasēm vadītāja Anna Fadejeva, kura Preiļos bija ieradusies no Nižnijnovgorodas, jutās pārsteigta, ar kādu azartu bērni darbojušies: «Viņiem ir bagāta fantāzija un laba sagatavotība, domāju, visi mācās mākslas skolā.» Preiļu mūzikas un mākslas skolas mākslas nodaļas vadītāja Marianna Abricka gan piebilda, ka mākslas skolas audzēkņi esot vien daži, taču bērni ir atvērti un labprāt uzņem jaunas zināšanas un prasmes.

Mākslinieki Preiļos ieradās vēl pirms festivāla atklāšanas, tāpēc viņiem bija pietiekami laika apskatīt pilsētu, izstaigāt parku un aplūkot, kā pēdējo gadu laikā mainījusies atjaunošanas procesā esošā pils. «Dzirdēju vienus vienīgus komplimentus gan par pili, gan pilsētu kopumā. Daudzi teica, ka tik zaļu, sakoptu un ziedošu pilsētu grūti atrast,» stāsta Vladlena. «It īpaši tie kolēģi, kuri nākuši no lielām pilsētām, nebeidza sajūsmināties par tīro gaisu un garšīgo vietējo ēdienu, izbaudot vietējo cilvēku viesmīlību.»

Kā ierasts, ieeja autorleļļu izstādē bija par ziedojumiem. Festivāla organizatore un pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste **Maija Paegle** stāsta, ka kopumā apmeklētāji triju dienu laikā saziedojuši 3721 eiro. Šie līdzekļi tiks izmantoti Preiļu pils tālākās restaurācijas darbiem. Ikviens apmeklētājs tika aicināts balsot par kādu no mākslinieku darbiem, bet festivāla noslēguma pasākumā tika paziņoti trīs skatītāju simpātiju balvu ieguvušie autori – Aleksandrs Nesterjuks (Preiļi), Vladlena (Preiļi) un Anna Sedaja no Igaunijas. Savukārt no konkursam piedāvātajiem darbiem žūrijas balvas ieguva Nataša Poledina (Krievija), Anna Sedaja (Igaunija) un Nel Groothedde (Nīderlande).

Par festivāla norisi atzinīgus vārdus teica ārvalstu mākslinieki. Pirmo reizi Latvijā bija ieradusies leļļu autore no Turcijas Anna Mamulayshvili-Altuncu. Viņu visvairāk pārsteidza dabas zaļums un ziedošā pilsēta. Savukārt no ASV tālu ceļu mērojuši pasauleslavenā leļļu autore Vikki Ebbeling, neskatoties uz ievērojamo laika joslu starpību, ātri vien iejutās un teica, ka, lai gan Latvijā ir pirmo reizi, Preiļos jūtoties laimīga.

(Fotomirklis no 5. Starptautiskā autorleļļu festivāla – 24. lpp.)

Māksliniece Viktorija Ceitelman no Ukrainas: «Jūsu pilsēta ir kā mazs paradīzes stūrītis. Preiļos esmu otro reizi un mani pārsteidz tempi, kādos pilsēta mainās un attīstās. Par to, kā jūs dzīvojat, strādājat un svētkus svinat, stāstīšu visiem saviem draugiem un paziņām Ukrainā.»

Jūlija Sorokina, māksliniece no Gruzijas: «Ļoti pateicos Latvijas galvenajai burvei – leļļu meistarei Vladlenai par uzaicinājumu piedalīties festivālā. Tā ir brīnišķīga iespēja mums, māksliniekiem, tikties, savstarpēji pilnveidoties un liels stimulē cēsties strādāt. Bet jūs, preileiši, varat lepoties ar šo festivālu, jo te ik gadu sabrauc tik daudz tūristu. Daudzi to dara regulāri, jo zina, ka tie būs svētki. Lelles nav tikai rotaļlietas, bet daļa no cilvēkiem pašiem. Lelles ir maģiskas un apveltītas ar milzīgu spēku. Es domāju, ka šādā brīdī tās strādā valstu un valdību līmenī.»

Sofija Bebre, četrgadīga izstādes apmeklētāja no Rīgas: «No visām lellēm man vislabāk patika varoņi no tām pasakām, ko man tētis un mamma lasa. Nepatika tas, ka izstādē nevarēja lelles rokās paturēt, nevarēja ar tām spēlēties.»

Maruta Plīvda, Preiļu novada domes priekšsēdētāja: «Autorleļļu piektais festivāls bija daļa no pilsētas svētku programmas. Šogad tas bija ļoti augstā līmenī. Par to nav jābrīnās, jo pie mums brauc pasauleslaveni mākslinieki un arvien no jauna pārsteidz ar darbu kvalitāti un originalitāti. Tā kā šī gada tēma bija «Pasakas», konkurence bija ļoti sīva, bet darbi – vienkārši lieliski. Festivāla un svētku laikā sastapu daudz cilvēku no atāliem novadiem un citām valstīm. Priecājos, ka to visu izdevās redzēt un izbaudīt arī grupai bērnu no Ukrainas, kuri pie mums bija ieradusies atpūtas nometnē. Gan izstādē, gan uz ielas redzēju tikai smaidīgus, priecīgus un atvērtus cilvēkus.»

Preiļu kultūras nama lielā zālē, kurā bija izstādīti festivāla darbi, bija skatītāju emociju un prieka pārpildība

Skatītāju simpātiju balvas ieguvēja, māksliniece un namamāte Vladlena (Jeļena Mihailova)

Preiļu mūzikas un mākslas skolā festivāla laikā bērniem ritēja meistarklases, kuras vadīja profesionāli leļļu mākslinieki

Festivāla atklāšanas vakarā māksliniekus un skatītājus pārsteidza uguns šovs pilsētas laukumā

«Latgale – Latvijai un pasaulei. Latgalē notiekošu festivālu loma tūristu piesaistīšanā reģionam un Latvijas kultūras bagātināšanā»

Materiāls ir sagatavots ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

5. Starptautiskā autorleļļu festivāla fotomirkļi no Preiļiem

Nebijāt Leļļu festivālā Preiļos? Neraizējieties, jo lelles nāk pie jums

Amerikānietei Vikki Ebbeling festivāls Preiļos bija pirmā iepazīšanās ar Latviju

Igaņu mākslinieces Annas Sedajas Vilks un septiņi kazlēni ieguva vienu no žūrijas balvām

Turciju festivālā pirmo reizi pārstāvēja Anna Mamulayshvili-Altuntsu

Viktorijas Bebres foto

Viktorijas Bebres foto

Viktorijas Bebres foto

Viktorijas Bebres foto

Viktorijas Bebres foto

Viktorijas Bebres foto

Viktorijas Bebres foto

Viktorijas Bebres foto

Viktorijas Bebres foto

Par 5. Starptautisko autorleļļu festivālu «Preiļi pasaku zemē» lasiet 21. lpp.

medicīnas centrs 36,6°C

1. septembrī sertificēts ķirurgs S. Šapovalovs sniedz konsultācijas:

- proktoloģisko saslimšanu gadījumā,
- vēdera priekšējās sienas trūču gadījumā,
- žultspūšļa un žultsvadu patoloģiju gadījumā;
- aizkuņģa dziedzera slimību gadījumā;
- pacientiem ar ādas un zemādas veidojumiem.

SIA «Medicīnas centrs 36,6»

Ārstniecības iestādes kods: 2100-00058.

Adrese: Atbrīvošanas aleja 98, Rēzekne.

Kontakti: tālr. 2 366 366 3, www.366.lv, info@366.lv

Laika prognoze	Rēzekne				Preiļi				Daugavpils			
23.08. Pk.		+ 21°	+ 10°	DR/3		+ 21°	+ 11°	DR/3		+ 21°	+ 10°	DR/3
24.08. S.		+ 21°	+ 15°	DR/4		+ 21°	+ 14°	R/4		+ 22°	+ 14°	ZR/4
25.08. Sv.		+ 21°	+ 12°	ZR/2		+ 22°	+ 14°	ZA/1		+ 22°	+ 13°	ZA/0
26.08. P.		+ 23°	+ 13°	D/2		+ 23°	+ 14°	DA/3		+ 24°	+ 14°	R/2
27.08. O.		+ 23°	+ 15°	D/2		+ 24°	+ 16°	D/2		+ 25°	+ 16°	R/1
28.08. T.		+ 24°	+ 16°	D/3		+ 25°	+ 16°	DA/4		+ 26°	+ 17°	D/2
29.08. C.		+ 26°	+ 19°	D/4		+ 27°	+ 19°	D/4		+ 27°	+ 19°	DA/2